

Buriad-Mongoloi YNEN

№ 55 (2389)
1938 onoi
MAARTIIN
8
BTOORNIG
14-xi zilee garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

Maartiin 5-nai ydeşe gyrenei teatr soo BMASSR-ei Centralna Gyisedxe Komiteedai 5-daxi Seessi bolbo.

Tyryşiiin zasedaani deere „BMASSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaliin dyrim“ tuxai BMASSR-ei Arkomsoveedai tyryylegşe nyx. S. M. Ivanov doklaad xelee.

Doklaadai hyyleer, preeni exilze, nelieed olon nyxed yge xelee. Maartiin 6-nai ydeşe Seessi xydelmeriee dyyrgehen baina.

BK(b) P-iin Buriad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazeeta

Ulasxoorondiin emegteişyydei daişalxii hain yder—maartiin naiman mandag!

BYXII DELXEIN EMEGTEİŞYVDEI KOMUNII S YDER

BMASSR-ei xydeş azaxuin erxim tyryş xynydei xydeş azaxuin staxaanovtanai slioodto jirehen baina. ZURAG DEERE: Slioodoi delegaaduud nyxed Bazaarov (Zyyn garhaa), Cerempilova, Ceptinova. MIXAILOVOI FOTO.

Socialiis xydeş azaxuin erxim staxaanovşa emegteişyyd

Maartiin 8 bolbol byxii delxein proletaar revolyyiitiin tydeşe temeselde, byxii oronuudai emegtel xydelmerişed, emegtel tariaşad ba azalşan xenernyydei revolyyiitiinno gsaalai yder myn.

mii tullağan gabijaatad, yder hēe yderte yrğeden, xeden zuugaad, mingaadaaraa urgaza baina. Tedenel dunda galxamsag, geroinzii, talaantii xaruuinan, Mariija Deemçenko, Paşa Angliua, Dyysi Vinogradova zergiin aldarta geroinuud nelieed olon baina. Gadana, manai oronoi azalai, kyltyryiin ba nauka teexnikiin froontnuud deere xydelmerilze baigşad—akadeemiguud, profesoornuud, agronoomuud, zooteexnigyyd, dooktoruud, hurğagşad, traktoriistnuud, lioodçiguud, kombajniroonuud emegteişyyd nelieed olon ba yder byri yrgezeze baina.

Erxim hurğagşiiin zişete azal

Zargalta soveed aradai zolto xyxyiin xygyed, бага nahanaa xolşo idam zulgi, zorimhoi doriun zangaar xymyygylegdene. Manai soveed hurşyuli bolbol ede xygyedii erxim hain zuramtaigaar xymyyiin hurğaza gargadag baina.

deze jabahan xygyedtee tuxai xandaiga gargaza, dedeni uragşan tatanan baina. Xygyediin eehed xoorondoo bygede myrişehen baixahaa gadana, kiasa dotoroo xaniin gazeed, pokazaatelai doskaa g. m. bil bolgozo, hurğagşadai aundaxi discepliniit ton hanaar tabihan baina.

Maartiin 8-ai hain yderge bolbol anhan 1910 ondo qooğdoo hen.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxan hungalta bolbol manai oronoi olon milioon tooto emegteişyyd xadaa, Lenin—Staalina paartida, aguu jixe voozdy nyxer Staalinda ba Ere orondoo ynen bejee ygenxei baihiin demonstracalhan ba Ere oronoi erxim basagadii xydelmerişen tariaşanai socialiis gyrenei deede oorgan—SSSR-ei Verxoovno Soveedta olooron hungaxan baina.

Erxim koperaator

Nyxer Tympyyrova Oolga Titovna bolbol 52 nanatal baibaş, busalama imclatiivaar xydelmerildeg, Muxar-Şiberei aimağai ba Burkopsjuuzai sisteemai erxim koperaator myn bolno.

taaruulan tabigdanxai baixa jym. Tovaar abxaa xynel orozo jurexede, Oolga Titovna bolbol urin xydyi zangaar dedeniil aişad şingeer uxtan xylieze, jamar tovaar xeregetib geze asuugaad, xeregeti tovaaruuđiın asarza zyuyldge ba xudaldadag baina.

ere geheer, byxii delxein xenernyy xadaa, maartiin eehediingee revolyyiitiin hain yderlege bolgozo, xeniil zil byri temdeglene.

Kapitaliis gyrenyyde xenernyydei baidal jamar painab gexede, tende xenernyy bolbol jamarş erxegy ba xyşer xynde darlalta doru, zobozo, yleseze, yxeze baihaar baina. Kapitaliis oronuudai emegteişyyd xadaa, faşizm ba kapitalizmii esergyysen, erxe sylşegege tylee, socialiis revolyyiitiin tylee revolyyiitiinno temeselde nelieed yrğeneer zagsaxal ba geroiis johoor temeseze baina.

Maartiin 8-ai hain yderge bolbol anhan 1910 ondo qooğdoo hen. ere geheer, byxii delxein xenernyy xadaa, maartiin eehediingee revolyyiitiin hain yderlege bolgozo, xeniil zil byri temdeglene.

Kapitaliis gyrenyyde xenernyydei baidal jamar painab gexede, tende xenernyy bolbol jamarş erxegy ba xyşer xynde darlalta doru, zobozo, yleseze, yxeze baihaar baina. Kapitaliis oronuudai emegteişyyd xadaa, faşizm ba kapitalizmii esergyysen, erxe sylşegege tylee, socialiis revolyyiitiin tylee revolyyiitiinno temeselde nelieed yrğeneer zagsaxal ba geroiis johoor temeseze baina.

Aguu haixan staxaanovşa neree aldaxagyib

Nyx. Mariija Kliaavzer Kyzmoovna bolbol uhan. zaman transportiin şine barıga deexal xereenei materiaalii beled-xe xydelmeride xydeldege jym.

1932 onhoo exilze, magaziniil prodoveecoor xydelmerilee. Magazinaigaa xydelmeriil zişete hanaar tabiza, paşa-guudtaa hergege ba anxaral-taigaar xandaza, dedeni eriliti tanaraltagyı xangaza, paşa-guudai dunda eeringee ynen şexe xydelmeriin yri xaruuhanaal yreer, paşaguudalgaa dunda ardar solotoi ba xyndetel boloo. Raipotreevsjuuzai hyylee hungaltaar, myn raisjuuzai pravieeniin geşyynde hungaxan baina.

1932 onhoo exilze, magaziniil prodoveecoor xydelmerilee. Magazinaigaa xydelmeriil zişete hanaar tabiza, paşa-guudtaa hergege ba anxaral-taigaar xandaza, dedeni eriliti tanaraltagyı xangaza, paşa-guudai dunda eeringee ynen şexe xydelmeriin yri xaruuhanaal yreer, paşaguudalgaa dunda ardar solotoi ba xyndetel boloo. Raipotreevsjuuzai hyylee hungaltaar, myn raisjuuzai pravieeniin geşyynde hungaxan baina.

Oolga Titovna bolbol gansal magaziniia xaraad huudag bişe jym. Olonitiin xydelmeride tyryylen xabaadaza, bahal ynen şexe xydelmeriin yri xaruulaza, paşaguudalgaa ger gertens jabaza, olon janziin teemeer beseede jabuuldag jym.

Nyx. Mariija Kyzmoovna bolbol gansal yiledeberi deere staxaanovşaar xydeleed baiğ bişe, xarin olonitiin xydelmeride bahal erxim iniçia-tovaar xandadag. Klyybei der-xedi draam kryzooğexidei dunda nexil Mariija xaragda-

Sylşetel sagtaa Mariija bolbol bibliotekanaa eeringee honirxodog nomuudii abza, unşadag ba xani basagadtaigaa xamta klyyb oşozo, taanca naaza, kyltyryneer sagilyngergese, xyxyiy sengeligeer amardag baina.

Nyxer Oolga Titovnagai xydelmerildeg magazinda rast-raad ba dibetooroi yri oroidooş baixagyı, xarin magaziniin xadaa rentaabelnaar (olzotoi) xydelmerilne. Oolga Titovna bolbol rastraad ba dibetooroi yri xexe ba koperaaciin xydelmeride xorololgo xexe jabadaltal eris temesedeg baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa yjede, uçaastagat komitiin geşyyin baiza, ene aguu jixe xydelmeriil erximeer yngergexin tula, Oolga Titovna bolbol esesegy xydelmerileze, hunguuliin kampaaniil erşemtelgeer yngergexen baina. Mynē RSFSR-ei ba BMASSR-ei Verxoovno Soveeduudta hungaxa hunguuliin kampaanida beledxeze exilee.

Oolga Titovnagai xydelmerildeg magazina soo orozo xaraxada, jixel arjuunseberxen, tovaarnuudiin ajatai xozidoor

Exe oronoigo azalşadai dunda, soveed kyltyryne xudaldaa ulam byri delgeryylyxe xerege bejee gamnangyi xydelmerilxeb—geze nyx. Oolga Titovna ujalga ygenen baina.

Staxaanovtanai aldarta xydeleeni dundahaa urgaza garhan, staxaanovtan emegteişyydei zerge, manai Buriad-Mongol respbyblikiin socialiis malazal ba tariaşanai azal deere yderhee yderte yrgezeze baina. Edeenei dundahaa erximel erximyyd, staxaanovtan emegteişyydei galxamsag ilaitanuudii tobşoxonoor xaruulanaa, Xonxoloin MTS-ei soloto traktoriistka nyx. Antoonova Lykeersja Feodorovna geşe, maşiniingaa teexnikil erxim şudalhan, traaktaraa zybeer xeregleze jabadag baihanhaa, 1937 ondo „STZ“ traaktaraar 122 gektaar gazar xaxalhan gy, ali tuxaxita yiledeberiiingee noormohoo 230 gektaar ylyybşelen gyisedxehen baina. Antoonovaagai azallahana gazaranş, şanarai talaar erxim hain baihan ba myn gorluuğaa jixşegil ximagadan yiledehen baina.

nid, ydxeberilhen xurigadans, targanuud ba seberxenyıy bahuad. Nyx. Muxandai Cediipova geşe Jaruuniin aimağai, Ykerei somonoi „Ulaan-partizaan“ kolxoozoi xoninai azalda xydelmerilne. Nyx. Cediipova bolbol 1937 ondo 83 tolgoi xoninhoo 120 tolgoi xuriga abhan ba xuriga ydeleğiingee plaanii 144 procent dyyrgeze, 1938 ondo bolxo, xyuşe azaxuin Byxesojuzna vıstavkada kandidaad bolğogdoo, BMASSR-ei viıstavkiin komiteedaar batallagdaba. Şelengiin aimağai Staalina neremzete kolxoozoi haalişan nyx. P.S. Sangaraapova geşe staxaanov xydelmeriin ynder byteşe tulaza şadaa. Jyvb gexede, nyx. Sangaraapova geşe niutagai ylyterei nege ynieenhee 1757 litr hy haahan ba ynieedee ba tugalnuudaa ton hanaar xarza baina.

Bargazanai aimağai Moolotovi neremzete kolxoozoi geşyyin, tariaşanai azalda xydelmerildeg nyx. Oçirova geşe kolxoozooğoo azal xydelmeride ynxexereşe staxaanov meetodeer xydelmerildeg. Tariaş xurialgiin yjede, nyx. Oçirova geşe yder byxende 25-buخال tariaş boxo noormotoi baihan aad, tere noormoo 400 procent xyrter dyyrgeze şadahan baina.

Myn, Jaruuniin aimağai „Ulaan-Jaruuna“ kolxoozoi haalişan nyx. A.K. Konioova geşe, niutagai ylyterei nege ynieenhee 1700 litr hy haahan ba dunda zişegeer tugalnuudalgaa şignyyri yder byri 500-500 graam nemeze şadahan baina. Manai respbyblikiin socialiis xydeş azaxul deere yne-xereşe staxaanovai meetodeer xydelmerildeg, staxaanov azalai ynder deede byteşe xaruuladag, soloto emegteişyydei too yderhee yderte urgaza, myneş xeden zuugaar toolo-xoor boloo. Ene uşarhaa, socialiis azaxuin tyryş staxaanov—emegteişyydei ilaitata „xydelmeriin meetod bolbol olon niitiin dunda hain zişee bolxo ba olonitiin xataza abxaar xereg myn.

Staxaanov xydelmeriin meetodii şudalaa

Ulaan-Ydiin poçtiin kassir nyx. Lipxeejeva, elşegdehen poçto tuşaan abxa tanagta xydelmerildeg nyx. Byriaakova geşe staxaanov xydelmeriin meetodii şudalza şadahan baina.

bolbol poçto tuşagaşadta ton zulagi ba kyltyryneer xanda-dag.

Nyx. Lipxeejeva bolbol poçtiin xydelmeride 7 zilei torşo soo xydelmerilxe zuuraa, gansaxanş myngenei dutagdal gargaagyı, arad zonoi zyngnee gomoduulaxa jabadal zyuylyeggyi. Nyx. Lipxeejeva xadaa, 1937 onoi torşo soo ynxexereşe staxaanov xydelmeriin metodeer xydelmerilze şadaa gebel, nege yderel noormoto xydelmeriil 2 çaasai xugasaada byteşedeg.

Staxaanovşa nyxed Lipxeejeva ba Byriaakova geşşedei yysxeleer Ulaan-Ydiin poçtiin xydelmerişedei ba byxii kolektivai dunda staxaanov xydelmeriin meetodii şudalxin tylee socialiis myrişehen emxidregdeze, azalai jixxexen debzele ba galxamsag rezilytaaduud garza baina. Ene myrişeeende nyxed Lipxeejeva ba Byriaakova geşşed eenedingee byteşe azalai noormohoo gadaguur, nemeite ujalga abnan aad, tere ujalga ylyybşelen dyyrgeze, şe. myrişeeende ilaza garba.

Nyx. Lipxeejeva bolbol gansaxan eeringee daabarita xydelmeride hanaar xandadagaar azal jabuulga xizaarladag bişe, myn profsojuuzai organi-zaaciin liiñeer olonitiin dundaxi xydelmeride eeringee bejeer hain zişee xaruuladag ba jixe aktivnaar xanda-dag jym.

Ede nyxedel xydelmeriin hain zişee bolbol poçtiin xydelmerişedei dunda nelieedgyi delgerexe baina gebel, nyxed Nomoçjeva (xaxilal ba elşegitiin bişeg tuşaan abagşaj) Mi-xailova, İsaajeva ba Kytiakoo-va (poçtoğonoor xydelmerilegşed) geşşed azalai deede byteşe xaruulna gebel, yiledeberiliingee noormil 120-150 proc. dyyrgegedeg bolhon ba staxaanov xydelmeriin zişee xaruulagşad Lipxeejeva ba Byriaakova geşşedei zergeşexin tylee temeseze jabanad.

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa yjede, uçaastagat komitiin geşyyin baiza, ene aguu jixe xydelmeriil erximeer yngergexin tula, Oolga Titovna bolbol esesegy xydelmerileze, hunguuliin kampaaniil erşemtelgeer yngergexen baina. Mynē RSFSR-ei ba BMASSR-ei Verxoovno Soveeduudta hungaxa hunguuliin kampaanida beledxeze exilee.

Boriis.

Mynşee xyrter zaharnagyı

Xoriin aimağai, Ydiin selşipe tovaaraar kolxoozniguidii poç bolbol tovaarai erjesiin 1937 onoi hylyşin kvaartalagaa plaanii arıabtar muugaar dyyrgehen baina. Zişeelxede, saaxar—34,8 proc., dabala—35 proc., kerosiin—32 proc., tama-xi—18,2 proc., konditerel zyili—39,8 proc.; g. m. dyyrgehen baigaa.

pe tovaaraar kolxoozniguidii xangaza şadaagyijins elryylen xaruulina. Ene selşipo bolbol myneş xydelmerilee şinedxen tabiza şadaagyı, xuuşan xebeere baina. Ene selşipoğoi tyryylegşe nyx. Erdeniin geşe xydelmeriee şinedxen tabiza johotoi.

Bolşşevig.

C. Dam.

C.

